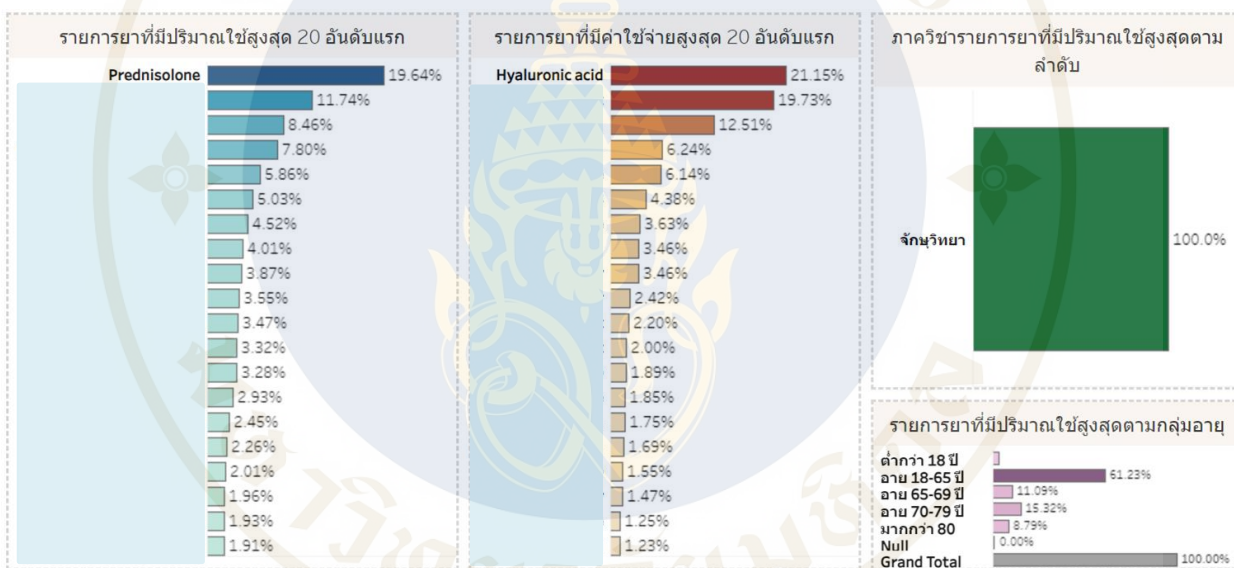

แนวทางการใช้น้ำตาเทียมชนิด Hyaluronic acid อย่างสมเหตุผล (การกำหนดตัวชี้วัดการใช้อย่างสมเหตุผล ตามบริบทของภาควิชาจักษุวิทยา)

กลุ่ม CoP โรงพยาบาลการใช้อย่างสมเหตุผล (RDU Hospital) อยู่ภายใต้คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่อการใช้ยาที่เหมาะสม คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มีการจัดประชุมเป็นประจำ (ทุก 2 เดือน จำนวน 6 ครั้งต่อปี) โดยมีจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด 29 ราย

เนื่องจากคณะฯ ได้มอบหมายให้ทุกภาควิชาทางคลินิก กำหนดตัวชี้วัดการใช้อย่างสมเหตุผลตามบริบทของแต่ละภาควิชา เพื่อให้เกิดการส่งเสริมการใช้อย่างสมเหตุผล และมีการกำกับติดตามในคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล สำหรับการกำหนดตัวชี้วัดการใช้อย่างสมเหตุผลตามบริบทของภาควิชาจักษุวิทยา มีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน จากข้อมูลรายการยาที่มีปริมาณและมูลค่าการสั่งสูงสุด (High cost & High volume) ของภาควิชาจักษุ ตั้งแต่ปี 2562 – 2566 พบว่ารายการยาที่มีค่าใช้จ่ายสูงสุดของภาควิชาจักษุ คือ Hyaluronic acid

2. ภาควิชากำหนดตัวชี้วัดการใช้อย่างสมเหตุผล โดยนำรายการยา hyaluronic acid ที่มีค่าใช้จ่ายสูงสุด มาดำเนินการติดตาม โดยกำหนดตัวชี้วัดคือ “อัตราการใช้น้ำตาเทียมชนิด Hyaluronic acid ลดลงร้อยละ 10 ของจำนวนการใช้น้ำตาเทียมชนิด Hyaluronic acid ของปีฐาน”

เหตุผลของการเลือกตัวชี้วัด: เพื่อเป็นยาที่มีค่าใช้จ่ายสูง และ 2. เพื่อให้เกิดการใช้อย่างสมเหตุผล

วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด: ลดการใช้น้ำตาเทียมชนิด Hyaluronic acid ในคนไข้ที่ไม่จำเป็น

สูตรคำนวณตัวชี้วัด: จำนวน unit ของการใช้น้ำตาเทียมชนิด Hyaluronic acid คูณ 100 หารด้วย จำนวน unit ของการใช้น้ำตาเทียมชนิด Hyaluronic acid ในปีที่ผ่านมา (ปีฐาน)

เป้าหมาย: ลดลงร้อยละ 10 ของปีฐาน

3. แนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการใช้ น้ำตาเทียมชนิด Hyaluronic acid อย่างสมเหตุผล

1. ภาควิชาจักษุ ได้มีการกำหนดเงื่อนไขการสั่งจ่ายยา โดยการกำหนดรหัสแพทย์ในการสั่งรายการยาน้ำตาเทียมชนิด Hyaluronic acid ซึ่งได้เสนอให้แพทย์เฉพาะที่มีความเชี่ยวชาญทางจักษุเป็นผู้สั่งจ่ายรายการน้ำตาเทียมชนิด Hyaluronic acid เพื่อให้เกิดการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
2. มีการจัดทำเกณฑ์การสั่งใช้น้ำตาเทียม Hyaluronic acid สำหรับแพทย์ทางจักษุ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อบ่งชี้ (Indication) สำหรับ Hyaluronic Acid (HA) คือ

1. Severe Ocular Surface Diseases eg. SJS, MMP, Sjogren, GVHD, LSCD, Toxic medicamentosa, acute burn
2. Abnormal corneal/conjunctival wound healing
3. Post-corneal and ocular surface reconstruction including keratoplasty
4. Non-Severe Dry eye or Ocular Surface Diseases that *failed the Step Therapy**

Failed Step Therapy is determined when patients remain to have

1. Clinical symptoms of dry eye³ moderate severity (> 50 out of 100 of SANDE score) or
2. Clinical signs of dry eye³ moderate severity (\geq grade 2 of Oxford Scale)

Step Therapy using Artificial Tears:

Multi-dose \rightarrow Unit dose (ED) \rightarrow Unit dose (non-ED) \rightarrow Unit dose (HA)

*ED = ยาใน essential drug list

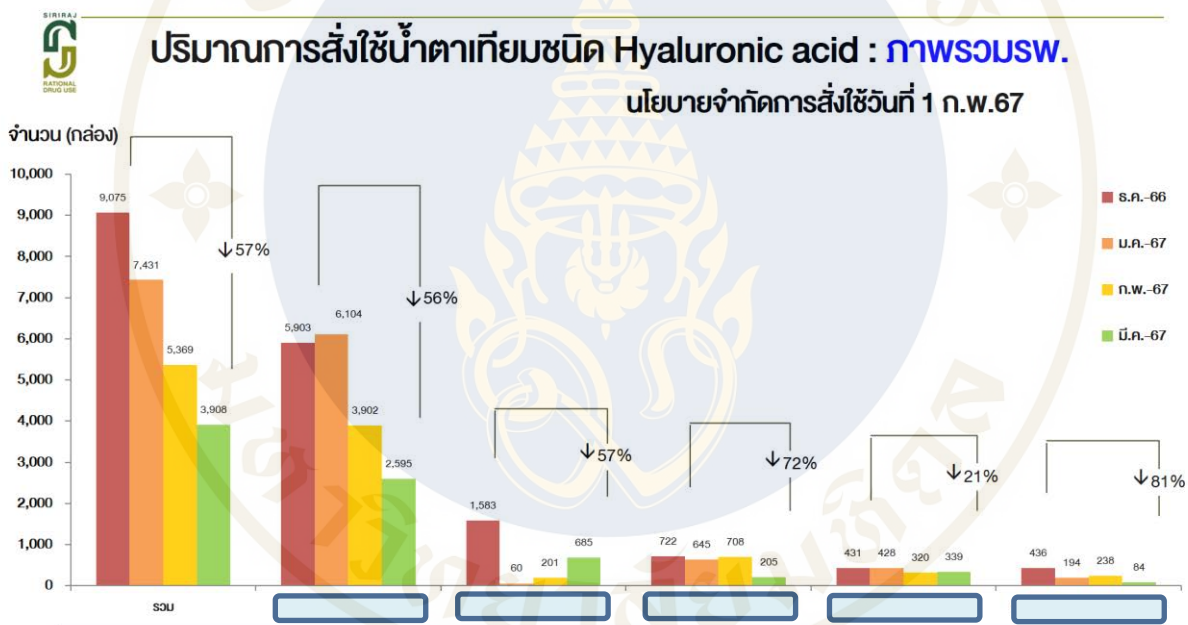
3. ภาควิชาจักษุ ทำหนังสือข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาการบริหารจัดการการใช้น้ำตาเทียมอย่างสมเหตุผลของภาควิชาจักษุ ชี้แจงให้กับแพทย์ทุกภาควิชาที่เกี่ยวข้องรับทราบแนวทางการดำเนินงาน และรายการน้ำตาเทียมชนิดอื่น ๆ สำหรับแพทย์ของโรงพยาบาลศิริราชที่สามารถสั่งได้ เพื่อประกอบการพิจารณาในการบริหารจัดการในการใช้น้ำตาเทียมอย่างเหมาะสม (ดังตัวอย่างเอกสารแนบ 1) โดยหนังสือได้รับการอนุมัติจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราช ให้ดำเนินงานในการจำกัดรหัสแพทย์ในการสั่ง น้ำตาเทียม Hyaluronic acid ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2567

4. ผลลัพธ์การดำเนินงาน

คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่อการใช้ยาที่เหมาะสม คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล กำหนดให้มีการนำเสนอความก้าวหน้า และติดตามผลลัพธ์การดำเนินงานในการติดตามตัวชี้วัด ตามกำหนดของแต่ละภาควิชา ซึ่งของภาควิชาจักษุวิทยา มีการนำเสนอเมื่อรอบการประชุมครั้งที่ 2/2567 วันที่ 9 เมษายน 2567 ผลการดำเนินงานเป็นดังนี้

ตัวชี้วัด: อัตราการใช้ยาตาเทียมชนิด Hyaluronic acid ลดลงร้อยละ 10 ของจำนวนการใช้ยาตาเทียมชนิด Hyaluronic acid ของปีฐาน

หลังจากที่ประกาศให้จำกัดการสั่งเฉพาะจักษุแพทย์ ในภาพรวมทั้งโรงพยาบาลมีปริมาณการใช้ที่ลดลงร้อยละ 57 เฉพาะภาควิชาจักษุลดร้อยละ 53 และนอกภาควิชาจักษุลดร้อยละ 76 แต่ยังคงพบการสั่งใช้ได้อยู่ จากแพทย์ที่ออกตรวจ ณ หน่วยบริการพิเศษ เช่น H-Solution ธนาคารแห่งประเทศไทย และศูนย์ผู้สูงอายุศิริราช- สมุทรสาคร เนื่องจากเดิมยึดหยุ่นให้กับแพทย์สั่งจ่ายได้ที่หน่วยบริการพิเศษ มีผลให้สั่งจ่ายยาที่โรงพยาบาลศิริราชได้ เนื่องจากใช้ระบบสารสนเทศเดียวกัน คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่อการใช้จ่ายที่เหมาะสม จึงมีมติให้นโยบายควบคุมการสั่งใช้ยาตามที่คณะกรรมการฯ กำหนด ขอให้ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันในทุกหน่วยบริการของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ดังนั้นปัจจุบันการสั่งใช้น้ำตาเทียมชนิด Hyaluronic acid จะจำกัดเฉพาะจักษุแพทย์ในทุกหน่วยบริการของคณะฯ เพื่อให้เกิดการใช้อย่างสมเหตุผลต่อไป

ผู้จัดบันทึก: ภาญ.วุฒิรัตน์ ธรรมวุฒิ

ผู้ตรวจสอบเนื้อหา: ภาญ.นริสา ตันชัยย์

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม

ภาญ.วุฒิรัตน์ ธรรมวุฒิ

e-mail: wuttirat.thu@mahidol.edu

เอกสารแนบ 1

ที่	รายการยา	รูปแบบยา		บัญชียา
1	Lac-Oph	eye drop solution	bottle	ED (ก)
2	Natear	eye drop solution	28 tubes / box	ED (ก)
3	Vidisic	eye gel	หลอด	ED (ข)
4	Siriraj Eye Ointment 5 g	eye Ointment	หลอด	ED (ค)
5	Duratears	eye Ointment	หลอด	ED (ค)
6	Tears Naturale Free	eye drop solution	32 tubes / box	ED (ง)
7	Acetyl Cysteine Eye Drops 5% 5ml	eye drop solution	-	non-ED
8	Cellufresh MD	eye drop solution	bottle	non-ED
9	Solufresh	eye drop solution	30 tubes / box	non-ED
10	Optive Fusion UD	eye drop solution	30 tubes / box	non-ED
11	Optive	eye drop solution	bottle	non-ED
12	Diquas	eye drop solution	bottle	non-ED
13	Diquas-S	eye drop solution	30 tubes / box	non-ED
14	GenTeal	eye gel	หลอด	non-ED
15	Natear UD	eye drop solution	28 tubes / box	non-ED
16	Systane Ultra 10 mL	eye drop solution	bottle	non-ED
17	Systane Ultra 0.5 mL (28'S)	eye drop solution	28 tubes / box	non-ED
18	Systane Complete	eye drop solution	bottle	non-ED

บัญชี	คำจำกัดความ
ก	รายการยามาตรฐานที่ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพที่พบบ่อย มีหลักฐานชัดเจนที่สนับสนุนการใช้ มีประสบการณ์การใช้ในประเทศไทยอย่างพอเพียง และเป็นยาที่ควรได้รับการเลือกใช้เป็นอันดับแรกตามข้อบ่งชี้ของยานั้น
ข	รายการยาที่ใช้สำหรับข้อบ่งชี้หรือโรคบางชนิดที่ใช้นานในบัญชี ก ไม่ได้ หรือไม่ได้ผล หรือ ใช้เป็นยาแทนยาในบัญชี ก ตามความจำเป็น
ค	<p>รายการยาที่ต้องใช้ในโรคเฉพาะทางโดยผู้ชำนาญ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการของสถานพยาบาลนั้นๆ โดย</p> <ol style="list-style-type: none">1. มีมาตรการกำกับการใช้2. สถานพยาบาลต้องมีความพร้อม ตั้งแต่การวินิจฉัยจนถึงการติดตามผลการรักษา เนื่องจาก<ol style="list-style-type: none">1. ยากลุ่มนี้ เป็นยาที่ถ้าใช้ไม่ถูกต้อง อาจเกิดพิษหรือเป็นอันตรายต่อผู้ป่วย หรือ เป็นสาเหตุให้เกิดเชื้อดื้อยาได้ง่าย หรือ2. เป็นยาที่มีแนวโน้มในการใช้ไม่ตรงตามข้อบ่งชี้หรือ ไม่คุ้มค่าหรือมีการนำไปใช้ในทางที่ผิด หรือ มีหลักฐานสนับสนุนการใช้ที่จำกัด หรือ มีประสบการณ์การใช้ในประเทศไทยอย่างจำกัด <p>ยาที่มีข้อบ่งชี้หลายข้อ แต่มีความเหมาะสมที่จะใช้เพียงบางข้อ หรือมีแนวโน้มจะมีการ สั่งใช้ยาไม่ถูกต้อง หรือเป็นยาที่มีราคาแพง จำเป็นสำหรับผู้ป่วยบางราย แต่อาจทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย หรือก่อปัญหาเชื้อดื้อยาที่ร้ายแรง การสั่งใช้ยาให้สมเหตุผลคุ้มค่า</p> <p>สมประโยชน์ มีเงื่อนไขครบทั้ง 3 ข้อ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">1. ต้องระบุข้อบ่งชี้และเงื่อนไขการใช้ยา2. ต้องอาศัยการวินิจฉัยและพิจารณาสั่งใช้ยาโดยผู้ชำนาญเฉพาะโรคที่ได้รับการฝึกอบรมในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากสถานฝึกอบรมหรือได้รับวุฒิบัตรหรืออนุมัติบัตรจากแพทยสภา หรือทันตแพทยสภา สำหรับการสั่งยาในครั้งต่อไป โรงพยาบาลอาจมอบหมายให้แพทย์ที่มีความชำนาญรองลงไปเป็นผู้รับผิดชอบในการสั่งยาได้ โดยต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ชำนาญเฉพาะโรสดังกล่าว3. โรงพยาบาลต้องมีระบบกำกับประเมินและตรวจสอบการใช้ยา (Drug Utilization Evaluation, DUE) โดยต้องเก็บข้อมูลการใช้ยาเหล่านี้เพื่อตรวจสอบในอนาคต
ง	